

Rozhovor s Petrem Bratským

02.Června 2005 Jana Jelínková

Jak hodnotíte průběh vládní krize, která se, zdá se, chýlí ke konci?

Průběh vládní krize na jaře 2005 byl na české poměry poměrně rychlý, přesto vyvolal dojem nekonečnosti, především kvůli postojům bývalého premiéra Grosse. Zpětně vzato, vládní krize trvá v podstatě již tři roky od samotného vzniku nestabilních stojedničkových koalic Vladimíra Špidly, Stanislava Grosse či naposledy Jiřího Paroubka. Jarní události byly jen jedním z vrcholů periodicky se opakujících vládních zemětřesení, vycházejících z tektonicky velmi nestabilního koaličního jádra.

Důsledkem těchto „přírodních úkazů“ je bohužel to, že občané ČR i zahraniční pozorovatelé vnímají českou politickou scénu jako nestabilní a pomalu nás přestávají brát vážně. Využilo toho k posílení svých pozic například Slovensko a další země v rámci EU. Trpká jablíčka vykvetlá letos na jaře bude především ČSSD, ale spolu s ní chtě nechtě i všichni ostatní, sklízet na domácí i zahraniční scéně ještě na podzim a příští jaro.

Překvapila Vás obnova staré koalice?

Svým kličkováním a chaotickým manévrováním nasměroval novopečený předseda ČSSD svou vratkou kocábku ke dvěma posledním možnostem. Odmyslím-li předčasné volby, kterých se dnešní koalice bojí jako čert kříže, zbývá menšinová vláda ČSSD s víceméně otevřenou podporou komunistů nebo účelový slepenec s mrtvou US-DEU a s lidovci. Ve chvíli, kdy odpovídám na tuto otázku, ještě není jisté, zda znovuslepená vláda získá opět podporu potřebných nejméně 101 poslanců ve sněmovně, ale už se objevují náznaky, že bude snaha jistit nevyzpytatelný postoj vzpurných koaličních poslanců pomocí podpory komunistů. Tím by se „úspěšně“ sloučily obě varianty v jednu. Doufám, že se na to český volič pozorně dívá a zatímco v zimě jen tak trochu tušil, tak teď už má zcela jasno.

Nový premiér Paroubek již dnes straší národ vznikem jakési „státostrany“, pokud by ODS výrazně uspěla ve volbách. To je typický pohled českého rovnostářství, které nechce vidět úspěšné zahraniční modely a demokratické systémy (např. Británie). Co na tom, že volič vystaví svému senátorovi, poslanci, hejtmanovi nebo místnímu zastupiteli účet v nejbližších volbách? Levice tím na sebe prozrazuje, že stále pracuje s typicky komunistickým uvažováním: získat moc, třeba i demokraticky, ale už ji nikdy nepustit. Proto se i dnes drží vlády jako klišétata. Skutečný princip demokracie je totiž sociálním inženýrům cizí.

V čem se liší Paroubek od Grosse a Špidly?

Jiří Paroubek je starý pragmatik, v tomto se mu Špidla ani Gross nemohou rovnat. Osm let uměl „vládnout“ v Praze společně s ODS. Hodně publikuje, umí prodat svou práci nebo se šikovně přihlásit k práci druhých, je mediálně zdatný. Na pražské radnici však zatím nemusel čelit takovému tlaku a takové mediální vichřici, jaká jej a každého jiného čeká na vrcholu nejvyšším. Může jej to semlít stejně jako jeho dva předchůdce na premiérském postu. Varuji však všechny před jeho podceněním nebo zesměšňováním. Ve strukturách ČSSD patřil Jiří Paroubek vždy k významným „špilmachrům“ a to i v dobách, kdy ani v rámci pražské organizace strany netahal za delší konec provazu. Pro ODS je tak větším soupeřem než například ministr Sobotka. Jeho čas právě přichází, můžeme čekat sociálně populistickou kampaň s plnými hrstmi rovnostářství pro všechny.

Posílily poslední tři měsíce KSČM?

KSČM určitě posilovala za celé tři roky koaličního ne-vládnutí. Pozvolný přesun levicových voličů od ČSSD ke KSČM se nyní změnil v masivní úprk. Není to však jediný zdroj posilování komunistů. Vnitřní nesourodost ČSSD je zdrojem pnutí a konfliktů, které se přenášejí i do vládní koalice a následně na celou politickou scénu. Zatím poslední krize a chování jejích hlavních protagonistů dost otrásl již tak klesající důvěrou občanů v politiku jako takovou. To bohužel bude mít dopad na volební účast.

Jak proti KSČM nyní postupovat, aby její vliv byl omezen?

Naštěstí se ukazuje, že ani KSČM není zcela jednotná. Existují v ní různé soupeřící proudy. Poslední vládní krize také rozparádila některé lídry KSČM k silným výrokům, které poodhalily dříve umně maskované záměry komunistů. Už se viděli u moci a začali si diktovat. To vše pomáhá voličům, alespoň těm nezaslepeným, v orientaci a částečně zmírňuje škody, které demokratické strany v zápalu boje způsobují samy sobě. Také nedávné pražské setkání komunistických a totalitních stran, často z otevřeně diktátorských zemí, které k nám sezvala z celého světa právě KSČM, dobře obnažilo, s kým skutečně máme ještě 15 let po revoluci tu čest. Mohu souhlasit s Jiřím Paroubkem, že je zcela jiná mezinárodní situace, neexistuje Sovětský svaz, ale to neznamená, že můžeme jen tak přihlížet tomu, jak se komunistická nákaza začíná znovu šířit do světa zrovna ze své pražské metastázy. Až budeme mít u hranic armádu některého komunisticko-totalitního státu nadšeně vítanou našimi soudruhy, tak už může být zase pozdě.

Souhlasil byste s jejím zákazem?

V zásadě ano, ale je třeba k tomu využít výhradně demokratické prostředky podobně jako se jinde vypořádali s nacismem. Upozorňovat na totalitní prvky komunistického programu, jejich praktiky a propagaci. Využívat důsledně zákon o protiprávnosti komunistického režimu, podávat stále trestní oznámení, která si už někteří soudci, částečně odovani minulým režimem, nebudou moci dovolit ignorovat nebo bagatelizovat.